

ZOZNAM POMÔCOK A CHEMIKÁLIÍ

Chemická olympiáda – kategória EF – 61. ročník – šk. rok 2024/2025

Školské kolo

Matúš Tomášik

Zoznam laboratórneho skla a pomôcok

Názov pomôcky	Špecifikácia	Počet ks / súťažiaci
Odmerná banka	50 cm ³	1
Odmerná banka	100 cm ³	2
Odmerná banka	200 cm ³	1
Odmerná banka	500 cm ³	1
Odmerný valec	5 cm ³	2
Odmerný valec	10 cm ³	1
Odmerný valec	50 cm ³	1
Mikropipeta	2 – 20 µl	1
Mikropipeta	100 – 1000 µl	1
Pipeta nedelená	10 cm ³	3
Pipeta nedelená	25 cm ³	4
Pipeta nedelená	50 cm ³	1
Pipeta dielikovaná	20 cm ³	1
Byreta	25 cm ³	1
Kadička	50 cm ³ , 150 cm ³ , 200 cm ³ , 400 cm ³	à 1
Kadička	100 cm ³	2
Titračná banka	250 cm ³	3
Erlenmayerova banka	100 cm ³	4
Erlenmayerova banka	250 cm ³	2
Odsávací banka	250 cm ³	1
Lievik na plnenie byrety		1
Lievik sklenený, malý		4
Filtračný lievik		3

Názov pomôcky	Špecifikácia	Počet ks / súťažiaci
Frita	S4	2
Skúmavka typu Eppendorf	2 cm ³	20
Stojan na mikroskúmavky		1
Teplomer	do 100 °C	1
Elektrický varič		1 / skupina
Laboratórny stojan (svorky, kruhy, lapáky)		1 komplet
Výveva		1 / skupina
Striekačka s dH ₂ O		1
Navažovačky, lodičky, hodinové sklíčka, pH papieriky, varné kamienky, filtračný papier, Pasteurove pipety, sklenené tyčinky, špachtle		podľa potreby
Stopky		1
Spektrofotometer SPEKOL 11	Modul EK1	1 / skupina
Kyvety	1 cm	2
Váhy	dvojmiestne	1 / skupina

Zoznam chemikálií a reagensí

Názov chemikálie	Špecifikácia	Množstvo / súťažiaci
Chelatón 3, p.a.	kryštalická I.	cca 1,5 g
Oxid zinočnatý, p.a.	kryštalická I.	cca 0,1 g
Kyselina chlorovodíková	roztok (1 : 3)	cca 1 cm ³
Amoniakálny tlmivý roztok NH ₄ OH/ NH ₄ Cl (pH 10)		cca 30 cm ³
Carrezov roztok I	roztok	5 cm ³
Carrezov roztok II	roztok	5 cm ³
Sacharóza, p.a.	roztok, c = 2 mol dm ⁻³	cca 7,5 cm ³
Acetátový tlmivý roztok CH ₃ COOH/ CH ₃ COONa (pH 4,8)	c = 1 mol dm ⁻³	cca 17,5 cm ³
Enzymový preparát INVERTOFIX®	roztok (1 : 9)	cca 0,2 cm ³

Názov chemikálie	Špecifikácia	Množstvo / súťažiaci
Kyselina 3,5-dinitrosalicylová	roztok	cca 3,5 cm ³
Alkalický roztok síranu meďnatého s chelatónom 3	roztok	cca 70 cm ³
Kyselina dusičná, p.a.	w = 0,65	cca 3,5 cm ³
Kyselina dusičná, p.a.	roztok, c = 1,5 mol dm ⁻³	cca 35 cm ³
Amoniak, p.a.	roztok, c = 4 mol dm ⁻³	cca 100 cm ³
Eriochrómová čerň T	zmes s NaCl (1 : 100)	
Murexid	zmes s NaCl (1 : 100)	

Postupy prípravy roztokov použitých činidiel:

- **Carrezov roztok I**

150 g hexakynožeľeznatanu draselného $K_4[Fe(CN)_6] \cdot 3H_2O$ sa rozpustí v deionizovanej vode a doplní do 1000 cm³ v odmernej banke.

- **Carrezov roztok II**

204,3 g $ZnSO_4 \cdot 7H_2O$ sa rozpustí v deionizovanej vode a doplní do 1000 cm³ v odmernej banke.

- **Reagencia s kyselinou 3,5-dinitrosalicylovou (DNS)**

1 g DNS sa rozpustí v 20 cm³ roztoku hydroxidu sodného ($c = 2 \text{ mol dm}^{-3}$) a zriedi sa na objem 50 cm³ deionizovanou vodou. Následne sa pridá 30 g tetrahydrátu vínanu sodno-draselného a po rozpustení sa objem roztoku doplní deionizovanou vodou na 100 cm³ v odmernej banke.

Pozn.: Pri rozpúšťaní DNS je potrebné roztok zahriať na vyššiu teplotu.

- **Alkalický roztok síranu meďnatého s chelatónom 3**

286 g kryštalického alebo 105,8 g bezvodého uhličitanu sodného sa rozpustí v 500 cm³ vlažnej deionizovanej vody. Pridá a rozpustí sa 38 g chelátónu 3. Pripraví sa roztok 25 g síranu meďnatého v 100 cm³. Pripravené roztoky sa zlejú do 1000 cm³ odmernej banky, objem sa deionizovanou vodou doplní po značku a roztok sa zhomogenizuje. **Pripravený roztok má niekoľko dní pred použitím stáť! Pokiaľ to je potrebné, pred použitím sa môže prefiltrovať.**

Vzorka

Pri testovaní úloh bola použitá vzorka mrazeného mangovo–marakujového sorbetu značky TESCO®, distribútor: TESCO STORES SR, Bratislava.